

5. ELOKUUTA 1997
VÄNRIKKI STOOL OOPPERAN
ENSILÄ

Juhani Latoniemi

Tätä näkymää tullaan tuskin koskaan enää näkemään. Vänrikki Stool ooppera sai valtavan menestyksen. Puolustusvoimien silloinen kansliapäällikkö noteerasi sen parhaimpien isänmaallisten kulttuuritekojen rinnalle!

Historiaa ulkomuseon liepeiltä

Annakaisa Pohjannoro

Suunnitelman Kurun museoalueesta, joka sijoitettiin Hoppasojan ja Keihäslahden kouluntontin välille, laati museoviraston konservaatoreita Alfred Kolhmainen.

Museota varten tarvittu maa-alue erotettiin kunnanvaltuuston 8.6.1960 tekemällä päätöksellä Keihäslahden koulun tontista, ja loput maista saatiin vuokratuksi valtiolta pientä muodollista vuokraa vastaan.

Turkuun siirretty Vänrikki Stoolin tupa purettiin ja siirrettiin takaisin Kuruun 24.-29. elokuuta

1960. Kuru-Seuran edustaja Olli Poukkanen oli paikan päällä työtä johtamassa apunaan kurulainen kirvesmies Kalle Mäkelä.

Porin Prikaatin asettama komennuskunta teki varsinaisen purkutöiden. Liikennöitsijä Artturi Tiura järjesti tuvan aineksien autokuljetuksen Kuruun.

Tuvan pystytystyöt aloitettiin Kurun ulkomuseoalueella välittömästi. Tuvan juhlallisia harjannostajaisia vietettiin 18. marraskuuta 1960.

Vänrikki Stoolin tuvan viikiköisiä ja Kurun ulkomuseon avajaisia juhlittiin 5.-6. elokuuta 1961. Tällöin Vänrikki Stoolin tupa

luovutettiin Kurun kunnalle ulkomuseoksi.

Vuonna 1961 alueelle siirrettiin Kangasniemen talosta saatu jalka- eli riima-aita. Vuodelta 1923 peräisin oleva savusauna siirrettiin museoalueelle Parkkuusta, Leppäsen talosta, ja Iso-Mustajärven ja Poikelisjärven välisen joen varrelta hankittiin jalkamylly.

Ensimmäisillä Kuru-juhilla myytiin museon jalkamyllyssä jauhettuja puurojauhoja Myllystä kerrotaan myös, että syksyöisin puron rantamilta kuuluu naisen voihetta. Lapsen saanut äiti on hukuttanut vauvansa koskeen ja voihkii ja

valittaa nyt tämän kohtaloa ja omaa surkeuttaan.

Myöhemmin, vuonna 1963, museoalueelle siirrettiin Sormusen talosta saatu jalka- eli riima-aita. Kurun virkatalosta peräisin oleva luhtiaitta museoesineineen siirrettiin Seuratalon tontilta ulkomuseon alueelle vuonna 1968.

Museon alueella on kesäisin myös muuta toimintaa. Siellä pidetään kesäisin yhteislaulutilaisuuksia, juhlia ja konsertteja.

Yleisötilaisuuksia varten alueelle on rinteeseen rakennettu nouseva katsomo. Museon pihaan, mäntyjen juurelle, on rakennettu orkesterikoroke.

Ainutlaatuinen vänrikin tupa

Kurun ulkomuseoalueen keskeinen nähtävyys, Vänrikki Stoolin tupa on avoinna yleisölle heinäkuussa torstaisin ja perjantaisin kello 13-19 ja lauantaisin kello 13-17. Ryhmille se on avoinna myös muina aikoina sopimuksen mukaan.

Yhteyttä voi ottaa numeroon 0500-742698 tai 050-322 9697/Jaana Tiura. Lapset pääsevät ilmaiseksi, mutta aikuisilta pääsylipun hinta on 2 euroa. Ryhmiltä maksu on 30 euroa.

Stoolin tuvassa on asunut vänrikki Carl Gustav Polviander, jolta J.L. Runeberg sai aineistoa Vänrikki Stoolin tarinoihin.

Polviander otti osaa 1807 Ruotsin käymään sotaan Napoleonin sotajoukkoja vastaan Saksassa, sekä 1808-1809 käytyyn Suo-

men sotaan toimien Kuninkaallisen Porin Rykmentin lipunkantajana.

Vänrikki Stoolin tupa on alunperin sijainnut Niemikylän Hainarilla, noin kahden kilometrin päässä nykyisestä paikastaan. Tupa rakennettiin 1700-luvulla, siirrettiin viime vuosikauden vaihteessa Turkuun, vanhan Linnan ulkomuseoon, ja tuotiin sitten takaisin Kuruun ulkomuseon alueelle.

Tupa käsittää kaksi huonetta, joissa on monia vänrikki Polvianderin tekemiä esineitä. Etuhuoneessa on muun muassa itse tehty sänky ja morsius-tuoli, jonka vänrikki lahjoitti kihlajaislahjana morsiamelleen. Tätä tuolia kerrotaan myös Runebergin kovasti ihastelleen.

Seinällä on vänrikin it-

sensä kaataman karhun talja sekä hänen sota- ja metsästysaseitaan, kuten sotasapeli sekä itse tehty lyhytpiippuinen suusta laadattava luodikko.

Seinällä on myös tärkeä asiakirja, valtakirja vänrikin nimittämisestä Kuninkaallisen Porin Rykmentin furiiriksi eli majoittajaksi.

Talon naisväen puku-muotiin voi myös tutustua etuhuoneessa. Vänrikin itsensä käyttämiä pukineita ei enää ole, sillä ne ovat tuhoutuneet aikanaan eräässä tulipalossa.

Peräkamarissa on esillä muun muassa vänrikin käytössä ollut hylkeennahalla päällystetty raudoitettu sota-arkku.

Kamarin peräseinällä on vanha virsikantele. Polviander oli musikaalinen mies.